

Az Egészséges Szív Európai Chartája **hazai aláíróinak második találkozója**



Budapest
2008. szeptember 16.

Az Egészséges Szív Európai Chartája aláíróinak második találkozója

**Budapest
2008. szeptember 16.**

Az Egészséges Szív Európai Chartájának aláírói a dohányzás visszaszorításáért	4
Az Egészséges Szív Európai Chartája aláíróinak álláspontja az élelmiszer-címkézés európai reformjáról	6
A Chartához csatlakozott magyar szervezetek:	7
Háttér információ az élelmiszer címkézés reformjáról.....	8
Mérföldkövek az EU politikájában – kardiovaszkuláris betegségek.....	9
Adatok a kardiovaszkuláris betegségekről	10
Országok, ahol a munkahelyi és/vagy közterületi dohányzási tilalmat már bevezették	11
További információk:	12

Az Egészséges Szív Európai Chartájának aláírói a dohányzás visszaszorításáért

- tekintettel a 2007. június 20-án 18 szakmai és civil szervezet, valamint az Egészségügyi Miniszter által aláírt Egészséges Szív Európai Chartájára, mely szerint biztosítani kell, hogy a megelőző tevékenység kiemelt helyet kapjon az egészségsektorban, és azt a nemzeti biztosítási rendszer keretein belül megfelelő költségtérítésben részesüljön,
 - tekintettel az Európai Parlament 2007. július 12-i állásfoglalására a szív- és érrendszeri betegségek leküzdésére irányuló cselekvési programról, mely bátorítja a tagállamokat a magas kockázatú csoportok azonosítására és a megelőzésre irányuló stratégiák végrehajtására, mely a szív- és érrendszeri betegségekkel szembeni küzdelem leginkább költséghatékony módszere,
 - tekintettel az Európai Parlament 2007. október 24-i állásfoglalására a dohányfüstmentes Európáért: Az Európai Unió politikai lehetőségei című zöld könyvről, mely felhívja a tagállamokat, hogy építsék be a nikotinfüggőség megszüntetésére irányuló tanácsadást a nemzeti egészségügyi rendszerbe; továbbá leszögezi, hogy a dohányzásról való leszokásra irányuló intézkedéseknek biztosítaniuk kell, hogy a dohányzók – és különösen a fiatalok és a kevésbé tehetősek – hozzáférjenek a dohányzásról való leszokást segítő megfizethető termékekhez és kezelésekhez, a tanácsadást is beleértve, így biztosítva, hogy ne legyenek egyenlőtlenségek, amelyek a társadalom hátrányosabb helyzetű tagjait eltántorítják ezek használatától,
 - tekintettel a Magyar Dohányzásellenes Koalíció állásfoglalására a dohányzás abbahagyásának elősegítésére alkalmas hatékony intervenciókról, mely felhív a dohányzásról való leszokást segítő szolgáltatás valós értékén történő társadalombiztosítási finanszírozás biztosítására, melyhez a szolgáltatással kapcsolatos pontértéket növelni kell, hogy e valóban költség-hatékony beavatkozás elterjedése biztosított legyen,
- A. mivel a dohányzás az Egészségügyi Világszervezet szerint a legfontosabb elhagyható egészségkárosító faktor, a szív és érrendszeri betegségek egyik fő kockázati tényezője,
- B. mivel Magyarországon az Európai Unión belül az egyik legmagasabb a szív és érrendszeri betegségek okozta halálozás, a 65 év alatti férfiak esetében a szomszédos Ausztria értékének háromszorosa,
- C. mivel Magyarországon a gimnazista fiúk mintegy 15 százaléka, a lányok 36 százaléka cigarettázik, a szakközépiskolákban a fiúk 48 százaléka, a lányok 36 százaléka, a szakmunkásképzőkben pedig a fiúk 45 százaléka, a lányok 60 százaléka,
- D. hivatkozva a Gazdaságkutató Intézet kimutatására, mely szerint a dohányzás okozta társadalmi és költségvetési kiadások jóval meghaladják a bevételeket,
- E. üdvözölve a már 9 európai államban kihirdetett teljes munkahelyi dohányzási tilalmat, mely a keringési betegségek okozta halálozás mérhető csökkenéséhez vezetett,
- F. sajnálattal megállapítva, hogy ugyanakkor az átfogó tilalom bevezetése Magyarországon még mindig késlekedik,

- G. sajnálattal megállapítva, hogy a dohányzás leszoktató tanácsadás jelenleg csak alig néhány szolgáltatónál kap társadalombiztosítási finanszírozást, és annak mértéke sem fedezi a tényleges költségeket,
1. sürgetik a Nemdohányzók Védelméről szóló törvény mielőbbi beterjesztését és elfogadását, mely általános dohányzási tilalmat rendel el minden zárt munkahelyen, zárt középületben és minden közlekedési eszközön,
 2. sürgetik, hogy a leszokás támogatási tevékenységek ténylegesen értéken kapjanak finanszírozást ott, ahol a szolgáltatók teljesítik a vonatkozó szakmai követelményeket, az ilyen szolgáltatókat a leszoktató hálózat tagjaként tartásák nyilván,
 3. javasolják egy 24 órás telefonos tanácsadói szolgáltatás kialakítását a dohányzástól leszokni kívánók számára,
 4. javasolják, hogy az igazoltan magas szív és érrendszeri betegségi kockázatú egyének, továbbá a szívinfarktuson már átesett betegek kapjanak támogatást a dohányzás leszoktató kezelés igazolt költségeinek megtérítésére, amennyiben a leszoktató kezelés akkreditált módszerrel történt és eredményes volt,
 5. javasolják a dohánytermékek árusításának teljes betiltását az egészségügyi intézményeken belül.

Az Egészséges Szív Európai Chartájának aláíróinak álláspontja az élelmiszer-címkézés európai reformjáról

Az Európai Bizottság az év elején elindította az élelmiszerek címkézésére vonatkozó közösségi szabályok átdolgozását. A 2008 január 30.-án közzétett javaslatot jelenleg az Európai Parlament illetékes szakbizottságaiban vitatják meg. Az Egészséges Szív Európai Chartájának aláírói üdvözlik, hogy az első alkalommal került az Unió döntéshozói elé egy kötelező táplálkozási információkat előíró tervezet.

Jelenleg az élelmiszer címkéink rosszak. Tartalmilag szegényesek, sok fontos információ hiányzik. Csak az összetevők felsorolása szükséges, a mennyiség sorrendjében. A címkék mérete sem megfelelő, sokszor olvashatatlanul apró betűs. A szegényesebb választék mellett nálunk a fogyasztó nem is tudja, mi az, amit megvásárol.

Az aláírók a következő álláspont képviselőit kérik a Magyar Köztársaság Kormányától és az Európai Parlament magyar képviselőitől:

- **Kötelező** címkézés valamennyi élelmiszeripari terméken, a csomagolás elülső lapján, és a hátoldalán is.
- A hátoldali címkézésen szerepeljen a legfontosabb 8 információ: az **energia, fehérje, szénhidrát, a cukor, a rost, a zsír, a telített zsír, a transzzsír, és a só** tartalom 100 gramm/100 ml termékben.
- **Leegyszerűsített, elülső oldali** címkézés, hogy a fogyasztó ránézésre ki tudja választani az egészségesebb termékeket, ezért csak 4 összetevőről adjon információt: energia, telített zsír, cukor és só.
- **Kötelező többszörös színekódolás** az elülső lapon piros, sárga és zöld színnel, melyek a fenti négy összetevő magas, közepes, és alacsony szintjét jelölje.
- Önmagában a Napi Beviteli Érték (**INBÉ%**) **nem alkalmas** annak gyors eldöntésére, hogy a jelenlévő összetevő szintje kis, közepes, vagy magas. Felmérések szerint a fogyasztók kedvelik és megértik a színekódolást, ugyanakkor a NBÉ% nem érhető meg könnyen.
- Az INBÉ% jelölést alkalmazása csak akkor támogatható, ha azt színekódolással társítják. A beosztás az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatal (EFSA) állásfoglalásán alapuljon.
- Minden élelmiszer címke legyen **olvasható**. A címke betűmérete legyen legalább 3 milliméter, és megfelelő kontraszt legyen biztosított a nyomtatás és annak háttere között.

Magyarország Európában a szív és érrendszeri betegségek által leginkább sújtott országok közé tartozik, ezért fontos, hogy minden lehetséges eszközzel igyekezzünk csökkenteni a betegség okozta terheket. A világos és könnyen megérthető tápanyag jelölés alapvető

fontosságú az étrenddel is összefüggő egészségi problémák visszaszorításában, mint a szív és érrendszeri betegségek.

A Chartához csatlakozott magyar szervezetek:

"Gyermekeink szívéért elfogadom"

2007. június 20.

- Egészségügyi Minisztérium
- Magyar Kardiológusok Társasága
- Magyar Nemzeti Szívalapítvány
- Kardiológiai Szakmai Kollégium
- Egészséges Magyarországot Egyesület (Szívbarát védjegy)
- Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata
- Magyar Atherosclerosis Társaság
- Magyar Diabetes Társaság
- Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége
- Magyar Dohányzás Ellenes Koalíció
- Magyar Elhízástudományi Társaság
- Magyar Gyermekorvosok Társasága
- Magyar Hypertonia Társaság
- Magyar Kardiovasculáris Rehabilitációs Társaság
- Magyar Stroke Társaság
- Magyar Táplálkozástudományi Társaság
- Nemzeti Cukorbeteg Alapítvány
- Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
- Selye János Magyar Magatartástudományi és Magatartásorvoslási Társaság

2008. szeptember 16.

- Magyar Tüdőgyógyász Társaság
- Országos Egészségfejlesztési Intézet

További információ:

http://www.mnsza.hu/szivbeteg_kockazat_eucharta.htm

Háttér információ az ételcímke reformjáról

Címke elől: leegyszerűsített színkódolt – hátul: részletes

Az Európai Bizottság javaslata jelentős előrelépés az egészségügyi civil szervezetek azon régi kívánsága felé, hogy az ételcímkek csomagolásának elülső része tartalmazzon egy leegyszerűsített tápanyag információs címkét. Ugyanakkor a Szívalapítvány szerint a tápanyag információs címkézésnek teljeskörűnek kell lennie. Tartalmazzon, a négy legfontosabb jellemzőre utaló leegyszerűsített elülső oldali címkézést annak érdekében, hogy a fogyasztó ránézésre ki tudja választani az egészségesebb termékeket. Az igényes fogyasztók és a különleges igényekkel rendelkezők számára is ki kell alakítani a termék hátsó oldalán részletes címkézést, mely az energia, fehérje, szénhidrát, cukor, rost, zsír, telített zsír, transzzsír és só tartalomról ad felvilágosítást.



Az egészséges javaslat: jelzőlámpa rendszer a csomagolás elején

Mikor döntenek a szabályozásról?

2008 októberében vita az Európai Parlament illetékes bizottságaiban. 2008 legvégén a szakbizottsági álláspontról döntés. 2009 tavaszán plenáris szavazás az Európai Parlamentben.

Kik az érdekelt felek?

Egyrészt: **Szakmai és civil** szervezetek szövetségei. Közös álláspontot képviselnek az [Európai Szívhálózat](#) (EHN), az Európai Fogyasztóvédelmi Szervezet (BEUC) és az Európai Közegészségügyi Szövetség (EPHA).

Másrészt: Az **ételcímkeipar**, mely a lehető legkevesebb változtatást szorgalmazza.



Hol ütköznek az álláspontok?

Kérdés	Civil szervezetek	Ételcímkeipar
Elülső Színkódolás	Kötelező	Szükségtelen
INBÉ jelölés	Nem elegendő	Elégséges
Hátoldalt 8 információ	Szükséges	Kevesebbet
3 mm betűmagyság	Szükséges	Kivitelezhetetlen

Mérföldkövek az EU politikájában – kardiovaszkuláris betegségek

2004

A szív és érrendszeri betegségek meghatározó jelentőségének felismerése politikai szinten az Egészséges Szívről szóló Európai Tanács határozattal kezdődött 2004-ben. Ezt követte a Szív és érrendszeri egészség előmozdításáról szóló Luxemburgi Nyilatkozat (2005).

2007



Az európai politikában igazi fordulat 2007-ben történt az **Egészséges Szív Európai Chartájának** kihirdetésével júniusban az Európai Bizottság, és a WHO Európai Régiójának hivatalos támogatásával. A Chartához az EU tagállamok közül elsőként Magyarországon csatlakozott 18 szakmai és társadalmi szervezet és az egészségügyi miniszter a Magyar Kardiológusok Társasága és a Magyar Nemzeti Szívalapítvány A Charta aláírói kötelezettséget vállaltak, hogy a megelőzés eszközeivel küzdenek a korai halállal és a szív és érrendszeri betegségekkel szemben.

Egyidejűleg az Európai Szívhálózat (ESZH) és az Európai Kardiológiai Társaság vezetésével elindult az EuroHeart program. Az Európai Bizottság támogatását élvező projektben 21 európai országból 32 szívalapítvány és kardiológiai társaság működik közre.

2007 júliusában nagy többséggel fogadta el állásfoglalását az Európai Parlament a szív és érrendszeri betegségek leküzdésére irányuló cselekvési programról, mely az Egészséges Szív Európai Chartájának politikai megfelelőjének tekinthető. Szeptemberben adták ki az új európai szakmai vezérfonalat a szív és érrendszeri betegségek megelőzéséről a klinikai gyakorlatban.

Októberben az EU szintű döntésekben a kardiovaszkuláris kórképek megfelelő jelentőségének előmozdítására az ESZH kezdeményezésére, magyar EP képviselők részvételével megalakult az Európai Képviselők Szívescsoportja.

2008

2008 februárban az Európai Megelőzési Csúcsértekezleten az Egészséges Szív Európai Chartát aláíró szakmai szervezetek közös cselekvési tervet fogadtak el a Charta irányelveinek gyakorlati megvalósítására.

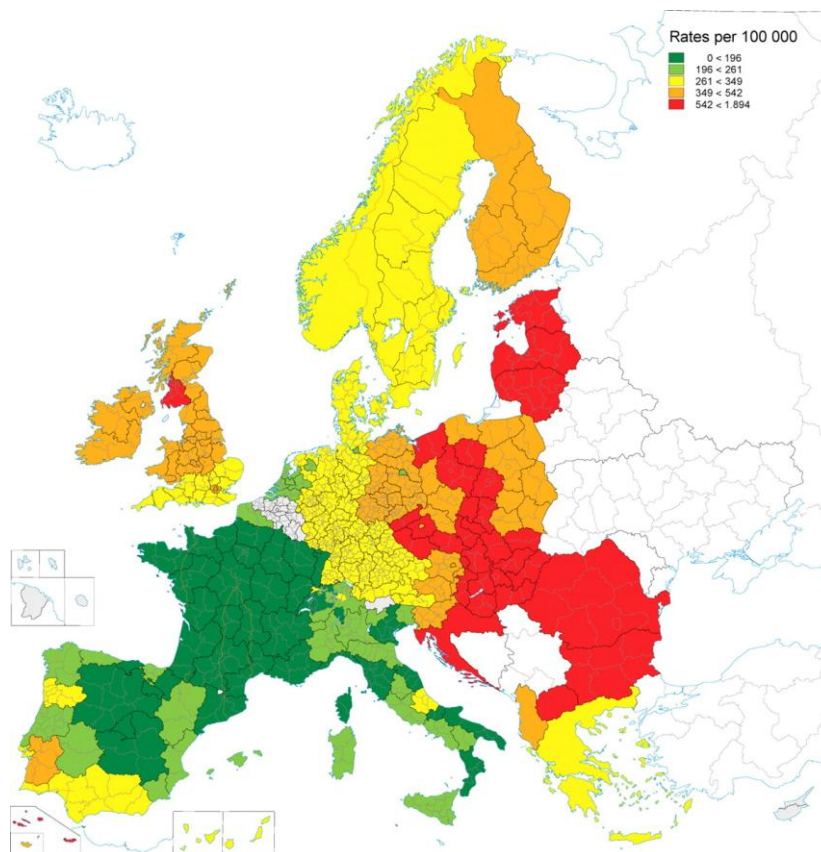
2008 október 15-n az Egészséges Szív Európai Chartájának aláírói Brüsszelben ismét találkoznak, Vasiliou, az EU egészségügyi biztosa jelenlétében. A találkozón az európai szívalapítványok, kardiológiai társaságok és a tagállamok minisztériumainak képviselői is részt vesznek.

Jelenleg az EU döntéshozatalában két fontos, a megelőzést elősegítő ügy van napirenden:

- Az élelmiszercímkezés reformjában a szakmai szervezetek a tápanyag-információk (pl. energia, telített zsírok, só, cukor) jelentős bővítését szorgalmazzák. Jelenleg szakbizottságok tárgyalják, végszavazás 2009 tavaszán várható.
- 2. Az Iskolagyümölcs-program nagy összegeket irányoz elő a gyermekek táplálkozásának javítására.

Adatok a kardiovaszkuláris betegségekről

Halálozás a kardiovaszkuláris rendszer betegségeiben az európai régiókban. (Standardizált halálozási arányszám, férfiak, 45-74 év)



Muller-Nordhorn, J. et al. *Eur Heart J* 2008 0:ehm604v1-11; doi:10.1093/eurheartj/ehm604

A szívbetegségek Európának évente 192 milliárd Euro veszteséget okoznak.

Európában 10 percenként 40 ember hal meg szívinfarktuszban, 80 ember hal meg keringési betegségben, 3,2 millió Euro kiadást okozva.

Étrendi változtatással a halálozás 4/5 részét lehetne csökkenteni.

A dohányzás a keringési rendszer betegségeinek legfontosabb elkerülhető kockázati tényezője.

European Journal of Cardiovascular Prevention and Rehabilitation, 14 (2007) Suppl2, E1
 Leal et al. *European Heart Journal* 27 (2006):1610

Országok, ahol a munkahelyi és/vagy közterületi dohányzási tilalmat már bevezették

Európai Unió

Írország, 2004. március 29.

Norvégia, 2004. június 1.

Málta, 2004. október 5, majd 2005. április 5.

Olaszország, 2005. január 10.

Svédország, 2005. június 1.

Belgium, 2006. január 1.

Skócia, 2006. március 26.

Litvánia, 2007. január 1.

Észak-Írország és Wales, 2007. április 30.

Portugália 2007. május

Finnország, 2007. június: éttermek, kávézók, bárók

Izland, 2007. június: éttermek, kávézók, bárók

Észtország, 2007. június: éttermek, kávézók, bárók

Egyesült Királyság, 2007. július 1.

Dánia, 2007. augusztus: éttermek, tömegközlekedés, munkahelyek

Franciaország, 2008. január 1.

Alsó-Szászország, Baden-Württemberg, Németország, 2007. augusztus: zárt légkörű nyilvános helyeken

Hollandia, 2008. július: éttermek, bárók

Korlátozások más országokban:

Florida, Egyesült Államok: munkahelyi dohányzás tilos

Kalifornia, Egyesült Államok: munkahelyi tilalom

Bhutan, 2004. november: kereskedelem teljes tilalma

Dubai, 2007. május: kormányzati épületekben

Victoria és Új-Dél-Wales, Ausztrália, 2007. július: vendéglátó helyek

Törökország, 2008. január: vendéglátóhelyek. Bevezetés 18 hónap múlva

Thaiföld, 2008. február: légkondicionált bárók és hivatalok

További információk:

Az Egészséges Szív Európai Chartája honlapja– angolul

<http://www.heartcharter.eu/>

Az Egészséges Szív Európai Chartája teljes szövege magyarul

http://www.mnsza.hu/Heart_Health%20Charter_HU.pdf

Az Egészséges Szív Európai Chartájának magyarországi kihirdetése

http://www.mnsza.hu/szivbeteg_kockazat_eucharta.htm

Az Európai Parlament 2007. július 12-i állásfoglalása a szív- és érrendszeri betegségek leküzdésére irányuló cselekvési programról

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0346+0+DOC+XML+V0//HU>

Magyar Kardiológusok Társasága

<http://www.mkardio.hu/>

Magyar Nemzeti Szívalapítvány

<http://www.mnsza.hu/index.htm>

Jegyzet

Magyar Kardiológusok Társasága



www.mkardio.hu

Magyar Nemzeti Szívalapítvány



www.mnsza.hu

A találkozót a Magyar Kardiológusok Társasága és Magyar Nemzeti Szívalapítvány szervezte meg. A helyszínt a Pfizer Kft. biztosította, azonban a találkozó Tartalmára, a résztvevőkre semmilyen befolyást nem gyakoroltak.